

Незважаючи на стрімкий розвиток українського ринку інформаційних технологій, він залишається незбалансованим у контексті конкуренції, зокрема, через невідповідність традиційним нормам регулювання у контексті викликів цифровізації економіки. Вказаний аспект слід розглядати як проблему, яка лежить у площині стрімкого розвитку інформаційних технологій та динамічних трансформацій соціально-економічних процесів у світі [4; 5].

Розвиток ринку інформаційних технологій України стримує й факт відсутності важелів та інструментів координації суб'єктів ринку з боку держави, недостатнім рівнем державної підтримки та недопрацьоване питання захисту авторських прав на інформаційні продукти вітчизняного виробництва. Також однією з головних проблем ринку інформаційних технологій в Україні є відсутність координованої стратегії щодо його розвитку [6; 7].

Вирішення проблем економічного зростання, розширення та стимулювання національного ринку інформаційних технологій слід розглядати на основі принципу стратегічного державного управління, спрямовано на розвиток більш конкурентоспроможного ринку інформаційних технологій та забезпечення сталого розвитку. Український ринок потребує більш перспективного погляду щодо його розвитку на основі розроблення векторів оптимального балансування найкращих світових практик стимулювання та зростання ринку інформаційних технологій у нинішніх реаліях.

Список літератури:

1. Gartner Forecasts Worldwide IT Spending to Grow 3% in 2022. URL: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2022-06-14-gartner-forecasts-worldwide-it-spending-to-grow-3-percent-in-2022> (дата звернення 21.11. 2022)
2. Ставицька А. В. Потенціал ринку інформаційних технологій України: реалії та перспективи. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. 2016. № 12-1. С. 39-43.
3. Нове рішення НБУ щодо валютного курсу підтримає експортні галузі. URL: <https://itukraine.org.ua/the-new-decision-of-the-nbu-on-the-exchange-rate-will-support-export-industries.html> (дата звернення 21.11. 2022)
4. Жмурко Н. В. Аналіз ринку інформаційних технологій України. Підприємництво та інновації. 2020. №11-2. С. 91-97.
5. Савран Н. В. Ринок інформаційно-комунікаційних технологій в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку. Економічний простір. 2020. №156. С. 213-220.
6. Ковальчук І. І., Саркісян Л. Г. Визначення трендів розвитку світового ринку ІКТ під впливом цифровізації. Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2019. № 11. С. 199-204.
7. Чернишова Л. О., Новікова Л. В. Світовий ринок інформаційно-комунікаційних технологій: тенденції та перспективи розвитку. Підприємство та інновації. 2021. № 16. С. 15-19

Сапачук Ю. М.,

Національний університет «Кієво-Могилянська академія»,
к.е.н., ст. викл. кафедри економічної теорії

КРЕАТИВНЕ РУЙНУВАННЯ ТА СУЧАСНА ПОЛІТИКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Найважливішим наслідком глобальної економічної кризи 2008-2010 рр. наукова література вважає т. зв. «нову нормальність» (*new normal*) — вступ провідних економік світу та, відповідно, всієї світової економіки в довгостроковий період світової динаміки в порівнянні із попередніми десятиріччями. Даний аспект став предметом гострої полеміки серед провідних економістів різних напрямів.

Таб. 1. Середньорічна динаміка ВВП та СФП в розв. країнах, 1890-2015 рр. (%)

Країна		1890-1913	1913-1950	1950-1975	1975-1995	1995-2005	2005-2015
США	ВВП	3,8	3,3	3,5	3,2	3,4	1,4
	СФП	1,3	2,5	1,8	1,1	1,8	0,6
Великобританія	ВВП	1,7	1,3	2,9	2,4	3,0	1,0
	СФП	0,5	1,2	1,8	1,8	1,6	- 0,1
Країни Єврозони	ВВП	2,4	1,0	5,1	2,5	2,0	0,6
	СФП	1,4	1,2	3,6	1,8	0,7	0,2
Японія	ВВП	2,5	2,2	8,2	3,7	1,1	0,5
	СФП	0,5	0,7	4,4	1,7	0,9	0,4

СФП — сукупний фактор продуктивності = сукупний випуск / сукупні витрати

Джерело: [1].

Окремо слід зазначити, що багато європейських країн із моделлю доганяючого розвитку, котрі раніше успішно зближувались із своїми більш успішними сусідами за рівнем продуктивності та благополуччя, після глобальної кризи 2008-10 рр. опинились в «*пастці середнього доходу*» зіткнувшись із різким гальмуванням зростання продуктивності.

Таб. 2. Фактори довгострокової економічно стагнації

НТП	Невизначені перспективи відносно вкладу НТП в економічне зростання
Демографія	Зниження темпів зростання чисельності працездатного населення, низький рівень народжуваності, зростання очікуваної тривалості життя
Людський капітал	Стабілізація рівня освіти в розвинутих країнах
Нерівність в розподілі доходів	Відносно низькі темпи зростання доходів середнього класу, низька схильність до споживання заможних верств
Державний борг	Проблеми із стійкістю держ. боргу, зниження можливостей для здійснення виробничих держ. витрат
Міжнародна торгівля	Сповільнення темпів росту міжнародної торгівлі
Порушення функціонування механізму « <i>креативного руйнування</i> »	М'яка монетарна політика ЦБ розвинутих країн, <i>делевереджинг</i> , підтримка нежиттєздатних фірм та банків

Джерело: створено автором на основі аналізу наукової економічної літератури.

Зокрема, суттєвим фактором довгострокової економічної стагнації є тісно пов'язане із гальмуванням СФП порушення механізму «*креативного руйнування*» (Таб. 2). Надто м'яка монетарна політика ЦБ розвинутих країн, тривалий період зниження долі залучених коштів (*делевереджинг*) сповільнюють темпи посткризового відновлення, забезпечуючи підтримку

неефективних компаній та банків, котрі не мають стимулів для розвитку, реструктуризації заборгованості та інвестицій. Неefективні фірми залишаються на ринку, що негативно впливає на СФП економіки. В рамках шумпетеріанського підходу відсутність інновацій, пов'язаних із винаходом принципово нових товарів та технологій, в умовах штучного стримування процесу «креативного руйнування» призводить до сповільнення темпів економічного зростання.

За думкою Й. Шумпетера процес креативного руйнування, котрий є в основі зародження інновацій, протікає на рівні індивідуальних економічних агентів. Тому ще на початку 1940-х він підкреслював, що економістам важливо сконцентрувати увагу на мікрорівні економічних систем: міжгалузевий розподіл ресурсів відбувається в економіці через взаємодію конкретних фірм і саме цей мікро-формат розподілу здійснює визначальний вплив на економічне зростання [3]. Недостатня ефективність реалокатії ресурсів та слабка динаміка розповсюдження інновацій відносно викликів технологічної революції можуть стримувати ріст продуктивності навіть у умовах інтенсивного НТП.

На фоні зростаючої складності та нелінійності економічних процесів шумпетеріанська теорія зіткнулась із певними викликами [2]. З одного боку, шумпетеріанські моделі дозволяють сформулювати завдання, котрі стоять перед розвинутими та, особливо, країнами, що розвиваються в частині посилення їх конкурентного потенціалу, що пов'язано із підвищення ефективності ринкової реалокатії ресурсів. З іншого боку, за збереження значущості ринкових процесів реалокатії для успішного інноваційного переходу їх явно недостатньо задля забезпечення стабільного економічного зростання, що вимагає безперервної економічної активності та адаптивності системи до умов радикальної невизначеності.

Сучасні підходи щодо аналізу проблем економічного росту та реформування економіки повинні вирізнятися високою індивідуалізацією та відмовою від пріоритету уніфікованих підходів щодо прискорення економічного росту в доганяючій економіці. Зміст структурної трансформації теж індивідуалізується: в одній країні більше шансів для створення певної складної експортної індустрії, в іншій — краща можливість сформувати сектор експортних послуг. Потрібно використовувати індивідуальну діагностику проблем росту для конкретної країни та пробувати виявити найсильніші обмеження, котрі стримують зростання.

Список літератури:

1. Bergeaud A., Lecat R., Cete G. (2017). Total factor productivity in advanced countries: A long-term perspective. International Productivity Monitor, No. 32, pp. 6-24.
2. OECD (2017a). Debate the issues: Complexity and policy making. Paris: OECD Publishing.
3. Schumpeter J. A. (1942). Capitalism, socialism, and democracy. New York: Harper & Brothers.

Уманців В. Ю.,
Національний транспортний університет,
аспірант кафедри економіки

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ВІДНОВЛЕННІ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Державно-приватне партнерство належить до важливих механізмів вирішення цілої низки національних завдань за допомогою застосування потенціалу приватного капіталу. За умов обмежених можливостей залучення інвестиційних ресурсів для реалізації важливих проектів саме державно-приватне партнерство виявляється тим механізмом, який дає змогу активізувати інвестиційну діяльність. Напрями активізації державно-приватного партнерства є актуальним науковим завданням, оскільки недостатній рівень розвитку ринкових інститутів, непослідовність